

IZHAJA VSAKI DAN

Če se ne delajo in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Ša. Petru, Fostojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 toline. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smernice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanjši pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprva ne oziroma. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celotna letna K 24, pol leta K 12, 3 meseca K 6.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konzorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konzorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Polno-branilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 8. — Zbornica je nadaljevala razpravo zakona o zemljiščnem davku.

Parlamentarne volitve v Italiji.

RIM 8. „Messaggero“ zagotavlja, da se bodo volitve vršile 28. februarja, ožje volitve pa 7. marca.

Italijanska zbornica razpuščena.

RIM 8. „Agenzia Stefani“ poroča: Kralj je danes podpisal dekret, s katerim se zbornica razpušča. Nove volitve so določene na 7., ožje volitve na 14. marca. Nova zbornica se sestane dne 24. marca.

Iz potresnega ozemlja.

MESSINA 8. Sinoti ob 9. uri in pol je bilo čuti tukaj močan, ob 10. uri lahak in danes ob 9. uri zjutraj precej močan potresni sunki.

SIRAKUZA 8. Glasom dospelih vesti iz Neta, so sinoti ob 9. uri in pol čutili tamkaj precej močan potresni sunki. Prebivalstvo je prestrašeno zbežalo iz hiš in prebilo nekoliko ur na planem. Tudi v Lentinu so čutili močan potres. Prebivalstvo je zbežalo na plane, kjer je prebilo vso noč. Še le zjutraj se je zopet pomirilo.

Egipt ne dobi ustave.

KAIRO 8. (Nem. kab. družba). Veliki zbor zakonodajnega sveta je včeraj razpravljaj vprašanje tičoč se egiptovske ustave. Skoraj vsi člani zbora so se izjavili za ustanovitev poslanske zbornice. Ministerski predsednik je izjavil, da vlada načelno omenjena ustanovitev, želi pa, da se to uvede polagoma. S tem je za sedaj vprašanje o ustavi potisnjeno na stran. Nacionalistični listi niso s tem zadovoljni.

Pesnik Mendès.

PARIZ 8. — Truplo pesnika Catulla Mendès so našli v nekem tunelu mrtvega pri Saint Germainu. Niso še znane okolnosti, ob katerih je pesnik našel smrt. Prva vest pravi, da je bilo truplo Mendès raztrgano na več komadov in da je bila glava zmečkana. — Pesnik je sam potoval v Saint Germain, kjer je stalno bival.

Angleška kraljeva dvojica od-potovala v Berlin.

LONDON 8. Kralj in kraljica sta ob 10. uri in trideset predpoludne odpotovala v Berlin.

Štrajk dimnikarjev.

DUNAJ 8. Danes so pričeli štrajkati dimnikarji.

Dunaj 8. Glasom brzobjavnega poročila je vojna ladija „Leopard“ dne 8. t. m. priplula v Hongkong. Na ladiji vse zdravo.

Pariz 8. Umrl je Cocquelin mlajši.

Berolin 8. Listi poročajo, da je veliki vojvoda Nesenski podelil državnemu tajniku Schönu baronstvo.

Berolin 8. Umrl je v Bolcanu bivši državni poslanec in dvorni pridigar dr. Stöcker.

Jugoslovani.

Jugoslovansko vprašanje je stopilo nekaj časa sem z vso močjo v ospredje. Pokazalo je notranjo življensko silo, ki je ni možno uničiti ali ukrotiti pri zeleni mizi raznih konferenc, kongresov ali tajnih dogovorov.

PODLISTEK.

Druga žena.

Črtica, spisal Anton Bilek. — (Posl. Podravske).

Jelena se je nasmejala: „Pridobiva si vsaj zaslugo za vedo, ako najdemo kako nepoznano krajino.“

„Ali je tu kak požiralnik?“

„Poznam ta ribnik; nevarnosti ni nobene. Ko se utrudite, hočem vam pomagati.“ Po teh besedah se je sklonila, segla po veslu ter vodila čoln, da je držal lahno po vodni gladini.

Solnce je stalo navpično nad obzorjem. Ribnik je kar plaval v zlatem žaru. Kamor se je zarilo veslo, pojavil se je zlat pas nemirne vodne plasti, ki se je razširjal dalje in dalje. Družba je krenila na stran, zakaj deklica so gledale za njo z obrežja ter mabile z robci veslarjema.

Vladko in Jelena, povrnivša se z obrežja, nista našla ondi nikogar. Bila sta doma; mati je bila vznemirjena, a vsa družba ju je sprejela veselo. Samo Jelena je z neko tajno raztrešenostjo stopila v sobo. Imela je tudi vzrok k temu. Vladko je v svojem razgovoru segel zmerom dalje in dalje ter jo vprašal,

Ko so se evropski diplomate po berlinskem kongresu leta 1878 razšli, so imeli brez dvoma v sebi zavest, da so storili veliko delo. Nekateri so celo mislili, da je jugoslovansko vprašanje rešeno enkrat za vselej.

Bili so očitno v veliki zmoti. Jugoslovansko vprašanje toliko časa ni rešeno in toliko časa ne bo, dokler ni združeno vsako izmed štirih plemen v svojo celoto, ako že hočemo popolnoma prezirati naraven razvoj k medsebojnemu ujedinjenju po priprostem načelu, da tvorimo le vsi skupaj združeni tak faktor, ki je vsega in najresnejega uvaževanja vreden.

Da so Jugoslovani danes razdeljeni pod devetoro prestolov, je samo trenoten izraz zgodovinskega razvoja in nobenega poročstva ni, da bi slika ne bila spremenjena v najkrajšem času. Jugoslovani živimo danes življenje, ki je nekako slično Nemčiji pred petdesetimi leti: razdeljena je bila v vse polno majhnih držav, ki so zavidale druga drugo in druga drugo ovirale na svojem razvoju.

Ako seštejemo vse Jugoslovane, kakor živimo raztrešeno, dobimo približno sledeče številke:

Slovenci	1.370.000
Hrvatje	2.864.000
Bolgari	5.200.000
Srbi	6.466.000
vseh	15.900.000

Iz tega pregleda sledi, da najmočnejše je pleme Srbov, ki mu poleg tega daje močno oporo še najtežnja zveza s Hrvti in tudi Slovenci. Srbi in Hrvatje govorijo, kakor dovolj znano, popolnoma isti jezik, tako, da rabi danes srbohrvaščino najmanj 9.330.000 duš; torej toliko, kolikor je vseh Nemcev na Avstrijskem.

Ta številka govori več nego vsi pergamenti, nego vsi diplomatski triki, nego vsa aurova sila oborožene vojske. Ta masa naroda je steber, je okostje vsega jugoslovanskega vprašanja. Turki so ji neusmiljeno gospodovali celih pet sto let in niso je ugonobili. Znorel je, kdor bi pričakoval kaj takega v naših dneh.

Najbližje stojimo tej skupini Slovenci. Naše sorodstvo s srbohrvaškimi pokolenjem je tako iskreno, kakor obstoji samo med resničnimi brati. Slovenci smo se ramo ob rami vojevali s Hrvti in Srbi proti Turkom; Bosanci in Hercegovci so iskali na slovenskih tleh zavetja pred Turki in so ga tudi našli. V današnji Belokrajini živi dosti potomcev teh junakov.

Tudi knjiga zgodovine nam ponovno priča o poskusih zedinjenja Slovencev in Srbo-Hrvatov v eno državnotvorno skupino. Imena raznih grofov celjakih, Tatenbachov, Zrinjskih, Frankopanov stoji s tem gibanjem v najožji zvezi. Slovenci in hrvaški kmetje so se ravno tako združili v šestnajstem stoletju in se skupno bojevali proti graščinski prebarnosti. Da niso bili premagani — Bog zna, kako bi se bilo razvilo jugoslovansko vprašanje! Jezikovna razlika med nami je tako neznatna, da lahko rečemo, da tvorijo danes srbo-hrvatsko-slovenska zajednica častno število 10.700.000 duš; toliko, kolikor je imela Avstrija pred sto leti vsega prebivalstva.

Tendence, ki so se pojavile že pred nekaj sto leti, se morajo pokazati danes še v močnejši meri. V ta namen deluje mnogo važnih faktorjev: literatura, časopisje, železniške zveze itd.

jo-li sme priti snubit. Njej se je zavrtelo v glavi in naslonila se je ob ramo matere. Zavedša se, je odskočila in se tresla na vsem živetu vesled čudnega, neizpovedljivega strahu.

„Ali sta zabodila, ali...“ gospa lekarnikova ni dovršila stavka.

„O ne,“ je odvrnil Vladimir veselo. „Bila sva na tajnem otoku, kamor še ni stopila noga umrljivega človeka in kamor še ni priletel kak krilati ptiček.“

„Oh, oh!“

„A gospici Jeleni se je pripetila nesreča.“

Jelena je obledela in prestrašena pogledala Vladka. On pa je nadaljeval: „Dah na otoku mi jo je odnesel. Moral sem se spuštiti za njo v pravi boj.“

„In zmagali ste?“ ga je vprašala gospa fiskalova z dvomiselnim smehom, zročna na Jeleno in Vladka.

„Prosim, milostljiva,“ jej je vrnil Dvorčnicki poklon, „gospica Jelena je tukaj, jaz sem tukaj; zmaga mora biti naša.“

Zvočilo se je stresla ob teh spominih. „Ona sioji med nami,“ je šepetala in ta predstava se je drigala in rastla pred njo kakor nekaka velika, črna stena, ki je pri-nasla nesrečo na njeno glavo, trpkost v njeno srce in bolečino v dušo. Sedla je k

Ako pa zasledujemo vprašanje, kako je bilo možno, da so se združile neštete nemške države v mogočno zedinjeno Nemčijo; da so se združile razkosane italijanske pokrajine v Zedinj. Italijo, potem vidimo, da se je gotova posebno močna in podjetna skupina oprijela te nove ideje; postavila se jej je na čelo, dokler ni postala zmagovita.

Italijanom so pomagali Francozje; Nemci so se postavili sami na nogo. Na Italijanskem je bil državnik Cavour, na Nemškem Bismarck duša tej ideji zedinjenja.

Kaj pa Jugoslovani?

Vzglede pri drugih državah kaže na Srbe in Hrvatje. Ali kakor stoji stvar — in tudi drugod ni bilo drugače — se je postavilo naravnemu razvoju marsikaj na pot. Jugoslovani živimo danes pod šestimi dinastijami, od katerih pa dve tozadevno ne prihajata v poštev: sultan in italijanski kralj odpadeta samo posebi.

Ostajajo torej še štiri vladarske hiše s svojimi ambicijami: dinastija črnogorskih knezov, Karadževići v Srbiji, Koburška v Sofiji in Habsburška na Dunaju.

Ako drugače ni možno, nego da se izvede ujedinjenje Jugoslovancev pod eno dinastijo — druga možnost bi bila jugoslovanska zvezna država v obliki severoamerikanske republike — potem se moramo vprašati: kateri izmed teh dinastij pripade nekoč ta zgodovinska naloga.

Na to vprašanje seveda danes ne moremo odgovoriti. Možnost je preveliko in iznenadenja niso izključena.

Toda neko drugo vprašanje — in morda leži v njem ključ bodočnosti! — nam stoji mnogo bližje. Jako realno je in vznemirja vse evropske duhove že nekaj mesecev.

Hrvatje in Slovenci smo več ali manj že sedaj združeni. Vsaj, kar se tiče osebe našega vladarja. Bolgari tvorijo ravno tako precej močno Bolgarsko kraljevino (3.500.000 duš) in le v Turčiji imajo svoj drugi del (1.700.000 duš). Ali drugačna je stvar s Srbi.

Srbi živé razdeljeno približno tako:

v Srbiji	2.500.000
„ Turčiji	1.000.000
„ Bosni	1.400.000
„ Hrvatiki in Ogrski	1.200.000
„ Dalmaciji	136.000
„ Črni Gori	230.000
	6.466.000

Na toliko delov ni razkasan noben jugoslovanski rod.

Srbi tvorijo danes dve samostojni državi: kraljevino Srbsko in kneževino Črnogorsko. Svoobodnih — kakor pravijo Srbe — je torej 2.730.000. Ali še nekaj več jih je pod Habsburžani 2.736.000.

Ako primerjamo te dve številki, potem nam je jasno, da pripade nekoč eni polovici še druga. Trajnega razkasanja na dva dela ne more nihče zahtevati, ker je protivsem naravnim pravilom!

Jugoslovansko vprašanje je stopilo na potu svojega razvoja v stadij, ko gre in pojda za vprašanje: kdo bo vladal Srbom? Kdo združi Srbe pod svojo roko?!

Nam se zdi, da se vrše sedaj na Balkanu priprave za slično dramo, kakor so se vršile pred okroglo šest sto let na Avstrijskem.

Z vso silo je stopilo tedaj v ospredje vprašanje, ali vladaj avstrijskim Slovanom

češki kralj Otokar ali nemški cesar Rudolf Habsburški? Usoda je odločila slednjemu v prid.

Iz tega pa nam bo tudi razumljiva na eni strani srbska bojevitost, na drugi pa, da anektiranje Bosne in Hercegovine ni nikaka zgolj formalna stvar, kakor trdijo avstrijski diplomate in pretkani nemški žurnalisti na Dunaju. XXX.

Avstrijska kriza.

Bodoče uradniško ministerstvo.

Praški „Narodni Listy“ je z rezervo objavil sledečo listo bodočega definitivnega uradniškega ministerstva: Ministerski predsednik: baron Bienerth; minister za notranje stvari: baron de Hardt; železniški minister: vitez Forster; finančni minister: Spitzmüller; dosedanji finančni ravnatelj gorenjeavstrijski; minister za uk in bogočastje, člen gospodske zbornice grof Stürgkh; pravosodni minister, člen gospodske zbornice prof. Lammasch; trgovinski minister, sekijski svetnik vit. Rössler; ministri rojaki nemški: Schreiner; češki: Začek; poljski: Abrahamowicz.

Ob enem pa prihaja z Dunaja vest, da tudi krščanski socialci zahtevajo za se posebnega ministra portfelja. Nam se zdi naravnost neverjetno, da bi se tej zahtvi krščanskih socialcev moglo ustreči. Ako imajo posamični narodi oziroma gotovi teritoriji v kroninem svetu svoje posebno zastopstvo, ki naj brani njihove specialne, narodne, kulturne in gospodarske interese, je to nekaj, ki ima vsaj kolikor toliko opravičenja. Ali da bi se tudi posamičnim strankam dovoljevalo tako zastopstvo, ki naj bi na troške države zastopalo njih strankarske interese, to bi bila najnovejša avstrijska specialiteta. Vemo sicer, da so nemški krščanski socialci nekaj časa sem favoriti avstrijski vladi, ali da bi se hotelo tako daleč iti s protežiranjem te muhaste, neiskrene in nasproti Slovanom žaljive in provokativne stranke: v to vendar ne moremo verjeti.

Da, strupene stranke! Saj zagotavlja „Montags Revue“, da so hoteli krščanski socialci s silo vreči češke radikale iz zbornice in da so se v ta namen obrnili za pomoč do — socialistov! Ti pa so bili vendar toliko pošteni, da so tako nepravno insinucijo odklonili.

Ali v Avstriji je bilo možno že marsikaj neverjetnega in je morda tudi to, da dobe nemški krščanski socialisti za svoje provokatorično in zastrupljajoče postopanje še kakega ministra za — strankarske stvari! Ali pa se krščanski socialisti morda boje, da novo uradniško ministerstvo ne bi bilo še dovolj nemški in hočejo nemško prevladje pomnožiti še s svojim posebnim zastopnikom!

Gori omenjeni dunajski list zahteva tudi, da hoče baron Bienerth tudi novemu uradniškemu ministerstvu dati značaj koalicije in da še išče Čehov, ki bi hoteli vstopiti v ministerstvo. Ta vest bi bila v nasprotju z gornjo vestjo kakor da so člani bodočega ministerstva že določeni. „Montags Revue“ pa je uverjena, da baron Bienerth ne vape s svojimi načrti, vsaj kolikor se tiče Čehov. Ti da so po zaključanju zasedanja državnega zbora še bolj odločeni za neizprosno borbo proti ministerstvu, ki bi mu bil na čelu bar. Bienerth. Ta poslednji pa je odločen, da razpusti zbornico, ako je ne bi bilo možno dovesti do normalnega delovanja.

mlada, zapustiti to malo dete, morala se umakniti... Zal!

Mlado gospo je kar potreslo. Zdelo se jej je, da jo vidi na postelji v poslednjem boju, kako stiska in objema svojega otroka, kakoj teko solze po bledem licu, kako umira s težko skrbjo, z velikim nemirom. Kaj bo z njim, ki je tako majhen? Kdo ga preskrbi, kdo mu da to, česar mu le mati zamore dati: svojo ljubezen? Kdo ga sprovede po polzki poti življenja in ga bo branil v nesreči?...

Neizreklija bolelost je stisnila Jelenino srce; v grlu kakor bi jo nekaj stisnilo; v očeh je začutila solze. „Grešila si“, je klicalo na njo vse, „grešila“. To ni pot, ki prinaša mir, to je krivda, blodnja, greh. In znovič je hotela dvigniti roko, toda ne radi tega, da bi pregnala to belo, megleno pojav, marveč da bi jo odobrila, prosila odpustanja. Na to se je sklonila nad otrokom. Njene ustnice so že šepetale besedo: „mačeha“. Vedela je, da je nekako zrasla skupaj s tem otrokom, da se je združila z njim z dušo in telesom; v njenem srcu se je redil občutek, da bi ga slično dragemu zakladu vzela v naročje in se potem spustila zaaj v boj z vsem svetom. — Pobožala ga je, poljubila, nato pa stekla ven.

(Zvršetek pride).

DOGODKI NA BALKANU.

Turčija in Bolgarija.

BEROLIN 8. „Norddeut. Allg. Zeitung“ piše v nekem tedenskem pregledu: Kar se tiče vedenja vlasti nasproti ruskomu predlogu, je treba poudarjati, da so ta predlog simpatično sprejele vse vevlasti, ne izjemši Avstro-Ogrske in Nemčije. Ako nista te dve vevlasti zavzele nasproti predlogu svojega atališča, je to pripisati njuni želji, da imate oboje neposredno prizadeti državi in izlasti Turčiji dovolj časa, da se o predlogu Rusije izjavite. Ako Turčija in Bolgarija pristane, nimate Avstro-Ogrske in Nemčije nikakega povoda, da se uprete ruskomu predlogu, v kolikor ostanejo ob rešitvi na podlagi ruskega predloga zavarovani interesi orijentskih železnic.

Protipredlog Turčije.

PETROGRAD 8. „Petrograjski brz. ag.“ je izvedela iz zanesljivega vira, da je včeraj turški poslanik izročil ministru za unanje stvari odgovor svoje vlade na ruski predlog glede financijalnega posredovanja Rusije. — Porta ne zahteva več ureditve turško-bolgarske meje, ne prigovarja načelno ruskomu predlogu in predlaga od svoje strani finančno pogodbo na podlagi popolne likvidacije vojne odškodnine, ki jo ima plačati Rusiji. O tem predlogu Turčije se sedaj posvetuje ruska vlada.

Rusija odbila turški protipredlog.

DUNAJ 8. „N. Fr. Presse“ poroča iz Carigrada: Iz zanesljivega vira zagotavljajo, da je ruski poslanik Sinorjev odbil turški protipredlog.

BOSNA.

Bosanska vlada in dolgovi njenih uradnikov.

Sarajevski „Hrvatski Dnevnik“ je poročal, da vlada med bosansko-hercegovaškimi uradniki dobro razpoloženje, ker je bosanska vlada sklenila poplačati dolgove svojega uradništva iz popularnih mas. Vlada je namreč donesla, da se je večina uradništva zadolžila in pala v krepke brezvestnih oderuhov, ki zahtevajo 20 do 30% obresti.

SARAJEVO 8. Deželna vlada je odobrila ustanovitev podpornega fonda za trgovino in obrt v Banjaluki ter istemu dovolila podporo 2000 K iz deželnih sredstev.

TURČIJA.

CARIGRAD 8. Včerajšnjega protestnega shoda proti nameravanemu reakcionarnemu tiskovnemu zakonskem načrtu se je vdeležilo 6000 oseb. Potem je bila demonstracija pred parlamentom. Deputacije vdeleženecv shoda je vsprejel predsednik zbornice, ki je zagotavljal, da zbornica odbije zakonski načrt, ki bi bil naperjen proti tiskovni svobodi.

CARIGRAD 8. Ker niso mogli dobaviti v Rusiji poslati za dogovorjeno ceno 2500 konj, so naročbo vsprejeli ogrski dobavitelji. Naročba se je pomnožila za 600 konj. Skupno se je naročilo 3100 konj.

Nasveti Turčije Srbiji in Črnogori.

CARIGRAD 8. — List „Šuraj Ummet“ pravi v nekem članku o Srbiji in Črnogori, da bi morali ti dve deželi ostati mirni. Obe sta postali nekoliko hladnejši, ker se jima neče Turčija pridružiti in pričeti vojne z Avstro-Ogrsko. V taki vojni bi trpela največ škoda Turčija. — Za Srbe in Črnogorce je mnogo boljše, ako so v dobrih odnosih s Turčijo, nego pa z Rusijo in Avstro-Ogrsko. List spominja pomoči, ki jo je Turčija prožila Srbiji na berlinskem kongresu, potem o priključitvi Srbije kraljevstvu, po Slivnici itd., ter pravi, da bi Srbija ostala popolnoma pod gospodstvom Avstro-Ogrske, ako bi jej Turčija zaprla železnico do Soluna. Konečno povdarja list potrebo, da ostane novi bazarski sandžak v turškem posestvu in izlasti soteski Vardica in Mokra Gora, da ima Turčija varno pozicijo nasproti Avstro-Ogrski.

SRBIJA.

Srbska spomenica.

DUNAJ 8. „N. Fr. Presse“ piše: Srbska spomenica ni še odposlana. Zdi se, da v Belemgradu niso še odločili, bi li odposlali kabinetno to spomenico, katere vsebino je tudi petrograjska vlada grajala.

BELIGRAD 8. Kakor se govori, je ministri svet sklenil, da izroči vevlastim spomenico o zahtevah Srbije še le potem ko se Avstro-Ogrska in Bolgarska definitivno sporazumeta s Turčijo.

Skupščina.

BELIGRAD 8. V skupščini je staroradikalec Stojanović stavil vprašanje, ako odgovarja resnici trditev, ki jo je bivši francoski minister Flourens stavil v pariškem listu „Intransigant“, da je minister za unanje stvari Pichon stavil Rusiji glede novega posojila pogoj, da opusti srbske zahteve in da Rusija ta pogoj izpolni. Vest je provzročila v Belemgradu največje razburjenje, ker ni bil navzoč minister za unanje stvari Milovanović, mu vprašanje odposlalo pismeno.

HRVATSKA.

Odvzeta gledališka koncesija.

Beligradska „Srbska Zastava“ poroča, da je hrvatska vlada razvnelju gledališčne družbe Tobiju Iličiću odvzela gledališčno koncesijo za gledališčne predstave v Hrvatski in Slavoniji ter mu ukazala, naj čim prej zapusti hrvatsko ozemlje. Iličić je imel gledališčno koncesijo od leta 1870.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Amnestija v Italiji. Italijanski kralj je dne 4. t. m. podpisal dekret, s katerim se proglašuje pomiloščenje večemu delu političnih obojencev in sicer onih, ki se nahajajo v ječi ali trpijo civilne škode radi raznih štrajkov, izlasti onega v Parmu in železničarskega štrajka, ter obojencev radi tiskovnih pregreškov. Razun tega amnestija razteza na druge manje prestopke, kakor je male tatvine itd.

Dnevne vesti.

Gg. odborniki polit. društva »Edinost« se uljudno vabijo, da se udeležijo današnje redne odboroje seje ob 7^{1/2} uri zvečer v pisarni dr. Gregorina in dr. Slavika. Predsedništvo.

Promoviran je bil v petek, 5. t. m., na vseučilišču na Dunaju doktorjem prava g. Andrejčič Anton, praktikant pri tuk. sodišču. G. Andrejčič je naš domačin in je prvi dokončal šolo sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Ravno tako je on sedaj prvi član tukajšnjega akad. društva »Balkan«, ki je dosegel doktorski naslov.

Cestitamo iskreno!

Umril je za srčno kapjo v 45 letu starosti v nedeljo tukajšnji odvetnik dr. Salomon Mondolfo.

Pokojujki je bil pri vseh svojih kolegi brez razlike narodnosti radi svoje skromnosti in dobrega srca jako priljubljen.

Razvoj avstrijskega šolstva. Leta 1818. je bilo v Avstriji 12. 700 ljudskih javnih in privatnih šol, 18.980 učnih oseb, in sicer — 16.750 učiteljev in 2230 učiteljic; v šolo je hodilo 1.425.000 otrok. Po zadnji statistiki ima pa Avstrija 20.442 šol (letos že okrog 20.700). in sicer 1360 deških, 1495 dekliških in 16.659 mešanih, 472 zaslinih, 274 ekspositur in 66 ekskurzndnih šol za 40%, t. j. za 5575 šol. Na javnih in privatnih ljudskih šolah je 7844 enorazrednic, 5236 dvorazrednic, 2276 trirazrednic, 1550 štirirazrednic, 2145 petrazrednic, 398 šestrazrednic, 38 sedemrazrednic in 27 osemrazrednic. Nadaljevalnih tečajev, kakor obrtnih šol pod in nad 14 let starih se udeležuje dečkov in deklic okrog 161.057. Razrednih sob je v Avstriji na javnih ljudskih šolah 50.939 delavnih 626, risarskih dvoran 555, telovadnic 1650, javnih telovadnih prostorov 9878, fizikalnih sob 457 in kemičnih laboratorjev 58. Ročna dela se poučujejo na 14.676 šolah. Število šolodolžnih otrok znaša 3.823.817 in sicer deklic 1.933.570, dečkov 1.910.244. Število obiskujočih na javnih in privatnih ljudskih šolah je 3.329.783, in sicer 1.674.879 dečkov, 1.654.904 deklic. Učiteljske knjižnice so na 14.313 šolah, ki imajo 1.251.538 zvezkov, šolarske knjižnice so na 15.722 šolah, imajo 2.514.664 zvezkov. Poškega učnega osebja je 53.070, ženskih 36.510, skupno 89.580. V Avstriji je nad 60 let starih 995 moških moči, učiteljic pa 122. Več kot 40 službenih let ima 430 moških in 38 ženskih oseb.

Mračni se . . . ! V nedeljo predpoludne je imelo tukajšnje politično društvo gospodvalne italijanske stranke svoj občni zbor. Da prinaša včerajšnji „Piccolo“ poročilo o tem zborovanju, to je nekaj samo ob sebi umevno. Ali da „Piccolo“ po suhih štirih vrstah kar prehaja k suhemu navajanju govorov, in da so izostale vse tiste fanfare in bombastične fraze s katerimi je „Piccolo“ navadno ne le poljubno multipliciral število udeležencev, ampak tudi neslanje pretiraval pomen vse teatralne uprizoritve, da je vse izostalo vse to, — je nekaj posebnega in nas opravičuje k mnenju, da se mračni tudi v tej mogočni stranki . . .

Kar se je govorilo in poročalo na tem shodu, nas pušča povsem indiferentne. Tudi retorika v tej stranki je izgubila na prejšnji izletnosti in marljivosti. Odkar je pokojni Venezian legel k večnemu počitku, se mračni v tem pogledu.

Ta dekadencia se je najočitneje kazala v govoru odvetnika Mraka (Sam se mož seveda piše za Mracha). To ni bil govor, to ni bila niti več erupcija politične strasti, to je bil izbruh hidrofabije.

Kar s kolom je dr. Mrak bil resnico po glavi, ki se sikal okolo sebe strup, ker sede na predsedništvu viših sodišč v Primorju može se — potrebno kvalifikacijo tudi v jezikovnem pogledu.

Gromel je proti vladi, proti Slovanom. Trst naj zmuri vse te barbare!

Samo na nekaj je pozabil dr. Mrak v svoji sveti italijanski jezi; na to namreč, da je po svojem pokolenju tudi on sam Slovan, torej barbar!

Na mesto retorike, stopa hidrofabija, na mesto argumentov, ali vsaj lepih fraz. Mračni se v stranki in tudi pri — Mraku!

Tržaška zastavljavnica in humanitaren zavod. Že po svojem imenu in namenu morala bi biti človekoljubna in dobrodelen zavod: pomagati ljudem v stiski ob činu najmanjših troškov.

Ali — ni. Tako je izreklo upravno sodišče na Dunaju vsled pritožbe mestne občine tržaške proti finančnemu ministerstvu, ker je to poslednje odreklo trajno oproščenje od davka za novo hišo zastavljavnice. Mestna občina je zahtevala trajno oproščenje, sklicevala se na, da je poslopje določeno v „dobrodeleno namene“. Finančno ministerstvo pa ni hotelo pripoznati tržaške zastavljavnice kakor

„dobrodelen zavod“. Radi tega po mestni občini predloženo pritožbo pa je tudi upravno sodišče zavrnilo z nastopnim utemeljevanjem:

Kakor dobrodelen zavod se more pripoznati le take zavode, ki so po svojem bistvenem namenu določeni v lajšanje človeške bede. Ne da se tajiti, da tudi zastavljavnica more biti ob gotovih okoliščinah dobrodelen zavod, kakor je to sodišče že opetovano izreklo v svojih razsodbah. Ali to velja le, ako ni namena po dobičku in ako se prebete porablja v dobrodelne namene. Vsi ti pogoji pri tržaški zastavljavnici niso izpolnjeni. Kajti višina obresti je določena 10% od sto. Ker torej ta zastavljavnica nikakor ne daje po nizkih obrestih posojil proti zastavam in ker doseženi čisti dobiček ni obvezno določen v dobrodelne svrhe, za to se tudi temu zavodu ne more pripoznati značaja dobrodelnega zavoda.

To sentenco je izreklo te dni upravno sodišče. Na to razsodbo se hočemo tudi spominjati vsikdar, kadar se bodo signori sklicevali na zastavljavnico kakor dokaz o svojem človekoljubnem delovanju.

Italijani delajo reklamo za Ciril-Metodov ples, ki se bo vršil 13. t. m. To je najnovejši pojav poboljšljivosti naših nasprotnikov in po plesu se bo treba javno zahvaliti za to dobrotljivost. Prosimo Italijane, naj delajo še reklamo za darove, ki jih sprejema g. dr. Gregorinova.

Ti presneti odvetniki! — Prejeli smo: Glasilo one stranke, pri kateri imajo od njene začetka pa do danes glavno besedo — odvetniki, se je te dni spravilo nad naših 120 društev, ki jim očitno, da sestoje vsa ali skoraj vsa — iz enih in istih členov! — „L'Indipendente“, list od malokoga poznan in — kakor kažejo znamenja — od nikogar avževan — si je v dolgem članku upal trditi, da so naša društva le fiktivna in pa, da vsem tem našim društvom zapoveduje četorica odvetnikov! Ti odvetniki pa da ne delajo nikakih čudežev z upravljanjem 120 društev, ker da so ta društva le na papirju!!

Mi bi lahko povedali zlobnežem okoli imenovanega lista, da bi se baš ob ti priliki hoteli rogati ponovi, kajti ravno pri Italijanih je navada, da morajo odvetniki načelovati vsem bolj važnim društvom in korporacijam!

Pri naših društvih odločujejo odbori in ne odvetniki, ki imajo besedo le v par teh 120 „namišljenih“ društev.

Da pa so odvetniki res mnogo pripomogli k sedanjini naši narodno-gospodarski in narodno-politični organizaciji, priznavamo radi tudi mi. Vedo pa naj ti naši „dobri“ sosedje, da mi nimamo nikakih Potemkinovih vasi, ki bi jih prikazovali le tedaj, ko bi bilo treba svetu dokazati, da smo tu v Trstu tudi mi važen faktor. Da naša društva res obstoje in se razvijajo, vedo prav dobro tudi irredentisti. Pišejo pa tako, kar vedo, da je med laškim svetom še „zucconov“, ki bodo verjeli tej pisavi in toliko njim zadoštuje!

Svet pa ni več tako „zarukan“ in tudi Italijani (vsaj nekateri) začnajo misliti z lastnimi močmi!

Neverjetno zanimanje! Ne le iz slovenskih krogov, temveč celo neka „neodrešena duša“ iz bližnje „Indipendenti“ se zelo zanima in je celo pismeno vprašala, kdaj da izide „Škrat“. Pooblaščenim smo naznaniti, da izide — že v četrtek in ga bo vdobiti v vseh tobakarnah, kjer se razprodaja „Edinost“.

Izgubljen je bil na „Umetniški noči“ minolo soboto zelen mošajček s precejšnjim zneskom. Kdor ga je našel naj se oglasi v našem uredništvu.

Reklame ne potrebuje. Sokolova maskarada, ki se bo vršila v vseh prostorih „Narodnega doma“ na pustno nedeljo 21. t. m., ker je že od nekdaj na glasu kot ena najbolj vseh predpustnih prireditev v našem mestu. Za torej kličem že sedaj vsem ljubiteljem plesa in nepričajne zabave.

„Na svidenje na pustno nedeljo v tržaškem „Nar. domu!“

Tržaška mala kronika.

Čin besneža. Ivan Beck, 36-leten težak, je bil predvčerajšnjem aretiran v zagati Corte št. 4 v stanovanju Angele Matijašičeve. Beck je siloma vdrl v njeno stanovanje, ulomil vrata. Na to je razsajal in divjal ter celo zapretil gospodinjici, ki je celo v blagoslovljenem stanu, da jo zadavi. Ista je prestrašena poklicala redarje na pomoč. Beck je Matijašičevi že večkrat zažugal, ker je mislil, da ista sprejema pod streho njegovo ločeno ženo.

Junak bodala. Fran Čebul, star 29 let, je bil včeraj zvečer najprej v gostilni „Al Pozzo d'oro“ v ul. Crosada; izstopil je in aretal težaka Karla Sturina. Čim ga je videl, je Čebul potegnil bodalo in ga zavil proti Sturinu. Josip Stanta je priskočil temu na pomoč, ali elabo jo je izkupil. Dobil je z bodalom po glavi. Pritekli so redarji, ki so Čebuja aretirali in spravili ranjenca v bolnišnico.

Zopetni poskus Junakov tihega sv. dra. V noči od sobote na nedeljo so vdrli tatovi iz dvorišča skozi okno v skladišče papirja tvrde S. D. Modiano v ulici Acquedotto št. 32. Prevrtali so zunanjo železno ploščo, do-

čim se je notranja upirala svedru. Na to so pustili blagajno in ulomili predalčke pisalnih miz, a niso dobili nič kaj posebnega.

Slab gost. Sinoči sta v gostilni „Alla Fratellanza“ sedela dva individua in čvrsto pila. Kar naenkrat, ko je bil natakalec malee oddaljen, sta jo popihnila. Ali redar ju je dohitel in spravil pod ključ.

Tatvina. — Fran F., 20-leten kočijaž iz Podgrada, je bil včeraj aretiran na izhodu iz proste luke, ker so našli pri njem šest žametovih etujev, vkradenih Lloyd.

Petorica proti enemu. Aretiran je bil včeraj Anton Zaber iz Trate, stanujoč v ul. Bocaccio št. 11, ker je predsinodnjem Alojz. Boris v družbi štirih vojakov pretepel do krvi.

Pretep z radarji. Anton Brandolin, 40-leten kamnosek, stanujoč v ulici Foderia št. 5, je včeraj vsled pijanosti razgrajal v neki gostilni v ulici Farneto. Krčmar ga je zapodil; šel je na to v drugo gostilno in tam razgrajal naprej. Tu je krčmar poklical redarja, proti kateremu je pijanec planil. A redar ga je kmalu užgal potegnivši sabljo in spravil pod ključ.

Koledar in vreme. Danes: Čil Aleks. škof. — Jutri: Školastika dev. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 4° Cels. — Vreme včeraj: lepo, veter.

Vremenska napoved za Primorje: lepo; večinoma jasno. Burja. Mrzlo. V začetku lepo, potem motno.

Tržaška gledališča:

GLEDALIŠČNA DVORANA APOLLO. Ulica Domenico Rossetti št. 4. Marijonetična družba. — Danes, torek predstava ob 5. uri in pol pop.

VERDI. Danes je še Berliozova opera „Faustova obsodba“. V četrtek interesantna premijera opere „Battista“ duhovnika-glasbenika Don Fino, kjer nastopi slavni Lošinjčan, bariton Kaschman.

Društvene vesti.

Za Ciril-Metodov ples. Členi okraševalnega odbora so naprošeni, da se vdeležijo današnje seje, ki bo v kavarni „Balkan“ ob 5. uri popoldne. Ker je že skrajni čas, prosijo se za polnoštevilno udeležbo. — Predsednik.

Darovi.

Darovi za Ciril-Metodov ples, ki se bo vršil dne 13. t. m.

Gospa Gilda Tripovich-Pozza. 1 steklenico Cherry-Brandy, 1 steklenico marsale, 1 steklenico kumina, 1 steklenico maraschina. Dalje krasne service: 1 za pivo, 1 za črno kavo, 1 za likerje, 1 za sladice, 1 za sadje s šestimi krožniki; 1 budnico, 1 svileno ruto, 1 krasno servisno ploščo.

Gospa Marija Scherl 1 steklenico viskega vina, 1 stekl. bizelja.

Gospod Filip Ivanišević 7 stekl. jako finega namiznega vina.

Gospica Evelina 1 okusno vezano knjigo hrvatskih pesmi.

Nadaljne darove sprejema gospa Roža dr. Gregorinova, Narodni dom, ul. Giorgio Galatti 18, II. nadst., na desno.

Za veliki Ciril-Metodijev ples daroval je gosp. I. Mihelič K 10 potom ugledne Jadraške Banke v Trstu doposlali so: Peter Ziaka Volosko K 6. Hugo Vit Jung Trst K 4. Antonija vd. Kihalič K 2. Ante Dukič. Gerica K 2. Dr. Alojzij Guštin K 2. Edvard Horak K 20. Josip Hruša, Lipica K 10. Josip Jamšek Opčine K 10. Miha Bizjak K 5. Matko Kristofić, Koper K 4. Ajdišek Josip K 4. Franc Hufar K 4. Franc Čulk notar Cerkno K 2. Srčna — hvala darovateljem!

Vladko Ternovec

t. 8. blagajnik Trst ul. Fontana 4.

Za veliki trgovski ples dne 1. so blagovolili preplačati vstopnino sledeči gg.:

Ivan K 20, Mahne K 20, Majdič P. Celje K 10, Majdič V. Kranj K 10, Majdič F. Vis K 10, Hrabanek K 10, Hinka Francka sinovi Zagreb K 10. Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate v Ljubljani K 10. dr. Gregorin K 4. dr. J. Mandić K 3, Gregorič K 5. Teodor Kora K 3. Senožska pivovarna K 4. — Vsem plemenitem darovalcem izreka odbor trg. izobr. društva tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Za moško podružnico sv. Cir. in Met. je nabrala g. Zorica Pegan z g. Cirilom Mazerjem na „Umetniški noči“ K 15.—.

Denar hrani uprava.

Književnost in umetnost

Venec narodnih pesmi, sestavi Karlo Mahnič, nadučitelj v Podgradu v Istri. Cena 70 stot. — Tako je naslov krasno harmonizovanemu, prvemu vencku narodnih pesmi, ki ga je povil in izdal istrski, v Dakanih rojeni, muzikalčno vrlo nadarjeni skladatelj g. Karl Mahnič. — Učitelji, ki so v dobi 1878—1882 študirali na učiteljskem v Kopru, se vedó dobro spominjati, da je bil zgoraj omenjeni g. K. Mahnič pokojnemu skladatelju Volariču pravi mentor, voditelj in kazipot v muzikalnem oziru. Volarič je bil naglejši, nervoznejši, želeči čim prej stopiti pred javnost; Mahnič pa nasprotno-premišljeniji, počasnejši in motrilce muzikalij kritičnim očesom. Lahko rečemo: ako bi ne bilo Mahniča, bi ne bilo tudi Volariča.

Nikdo naj se torej ne čudi, da stopa Mahnič še-le sedaj mej svet. Njegove cerkevne

in narodna skladba živa že nad 25 let med istrskim ljudstvom in se vsprejemajo povsod z veliko naslado.

Zgoraj omenjeni venček obseza sledeče harmonizacije: 1. Ne vdašmo se! 2. Povej, kje sva se srečala; 3. Vsi so prihajali; 4. Klor če pa vedet; 5. Kaj bi te vprašal dekle ti? 6. Hej Slovenci! — Harmonizacija je originalna, frapantna, da se je v resnici čuditi, kako je možno iz nič kaj storiti! — Prijatelji lepega petja in kritične glasbe, gg. učitelji, pevorojce društva itd., sezite po tem krasnem vencu in ne bo Vam žal! — Dobiva se pri g. skladatelju nadučitelju Karlu Mahničju v Podgradu, Istra.

Dekani, dne 2. februarja 1909.

Ivan Kuret,
nadučitelj.

Gospodarstvo.

Jadranska banka v Trstu. V seji upravnega sveta z dne 7. t. m. predložena je bila čista bilanca za leto 1908, katere izkazuje čisti dobiček od K 200.340 90 (proti K 160.186 12 v letu 1907). Občni zbor določen je za 14. marca t. l. Upravni svet bode predlagal običnemu zboru izplačanje 6% ne dividende t. j. K 24 — po delnici (proti 5% v letu 1907). Čisti dobiček za leto 1908 odgovarja 10% nemu obrestovanju delniške glavnice.

Ustanovni občni zbor pokoj. zavoda češkoslov. denarstva v Pragi se je vršil v nedeljo 31. prosinca t. l. v veliki dvorani „Merkurja“ ob impozantni udeležbi delodajalcev in uradnikov. Predsednik „Osrednje banke čeških hranilnic“ g. Judr. Gustav Pöschl je otvoril zborovanje ter pozdravil vse navzoče z iskrenim nagovorom, nakar je podal oskrbujoči uradnik g. Vaclav Dostal poročilo o ustanovitvi. Iz tega preznimivega poročila je razvidno, kakor je misel v ustanovitvi samostalnega češkoslovenskega pokojninskega zavoda vznikla in se razvila v posamičnih fazah. Skupnemu naporu združenih češkoslovenskih uradnikov denarnih zavodov in Osrednje banke čeških hranilnic, katere poštvenost mora biti „Pokojninski zavod“ za svoj postanek hvaležen, se je posrečilo ustvariti institucijo, ki je gotovo dalekosežnega pomena v narodnem gospodarstvu; zavod ima, čeprav danes šele v splošni, 6211 zavarovancev z zavarovanim kapitalom v višini 8.200.000 K.

Poročilo ustanoviteljev se je enoglasno odobrilo. V sledeči debati o kandidaturi listini za upravni svet so govorili gg:

Inž. Voleský, „Schleif“, dr. Petřík, ravatelj Čihák, g. Hanaš, dr. Havelka; predal je bil volilni skrutinij končen, sta govorila še gg. vrhovni ravnatelj Pátek in predsednik Votruba, nakar se je pri običnem ploskanju prisotnih zahvalil g. dr. Greg. vrhovnemu ravnatelju Pátku za poštvenostno delo, s katerim je privedel zavod do te višine.

V upravni svet so bili delegirani za „Osrednjo banko čeških hranilnic“ gg.:

Judr. Gustav Pöschl, predsednik Osrednje banke čeških hranilnic, advokat, judr. j. Š. Slavík, podpredsednik Osr. b. č. hr. ces. svetnik, judr. J. Havelka, advokat, podpredsednik Hrudimske hranilnice, pos. viteškega križa reda Franciška Jožefa I., judr. Rihard Krofka, ravnatelj hranilnice kral. mesta Plzna.

Kakor namestniki v upravnem svetu so bili delegirani gg.: Judr. J. Zis, advokat, ces. svet, predsednik hranilnice mesta Tabora, pos. vit. križa reda Franciška Jožefa I., Janez Liebich, predsednik mestne hranilnice v Pardubicah, v pregledni odbor ravnatelj Osr. b. č. hr. g. Janez Jiroušek.

Občni zbor je vodil za skupino delodajalcev kakor člene upravnega sveta gg.: Janoza Arha, ravnatelj kmečkega zavarovalnega zavoda v Pragi, Stanek Čihák, ravnatelj češke banke, Jan. Votruba, predsednik izvoznega društva za Češko, Moravo in Šlezijo v Pragi, Fran. Žveřino, ces. svet, ravnatelj Zveze pivovaren v Pragi, kakor namestniki inž. V. Fischerja, tovarnarja v Letkah Libšicah, judr. G. Gregorina, podprednika upravnega sveta Jadranske banke, dež. poslanca, adv. v Trstu.

Iz skupine delodajalcev so bili izvoljeni gg.: E. Hamza, prokurist in matematik Prve češ. akcijske družbe za zavarovanje življenja v Pragi, E. Kačirek, ravnatelj Moravskega diskont. zavoda v Brnu, Janez Balihar, podravnatelj Prve češke diskontne družbe v Pragi, R. Šimon, uradnik „Politike“, tiskarskega zavoda v Pragi, kakor namestniki-Fran. Lukup, tajnik Trgovske in uradniške boln. blagajne v Pragi (kot delegat Češkoslovenske besede trg.) A. Tomaneč, ces. svetnik, podravnatelj Hrudimske hranilnice.

Za preglednike računov sta bila izvoljena Anton Blažek, ces. svet, ravnatelj Osrednjega društva čeških gospodarstvenih družb v češkem kraljestvu v Pragi in Fr. Krupka, knjigovodja Mestne hranilnice v Novem Štazcu, preglednik Zveze čeških hranilnic, (delegat društva češkoslovenskega uradništva denarnih zavodov).

Po omenitvi izida volitve je zaključil predsednik med burnim ploskanjem s prisrčnimi besedami ta občni zbor, ki je bil gotovo radi neusadne udeležbe in spontaniziranih izjavah lepa manifesta za ta zavod.

V ustanovni seji upravnega sveta so pa bili izvoljeni: g. dr. G. Pöschl za predsednika, g. prokurist E. Hanaš za podpred-

sednika in g. Vaclav Dostal za ravnatelja Pokojninskega zavoda češkoslovenskega denarstva.

Vesti iz Goriške.

Iz Sežane. Tukajšnje „Prostovoljno gasilno društvo“ je sklicalo 24. januarja t. l. svoj letni občni zbor. Na zborovanje je došlo toliko členov, da se je zamogel vršiti občni zbor v smislu pravil. Vkljub zadostni udeležbi zborovalcev se pa vendar ni moglo zborovanje redno zaključiti, ker ni bilo soglasja na volitvi načelnika in odbora. Nepristojnik opazovalec je pač mogel takoj spoznati, da je gasilno društvo sedaj v onem stadiju, ki ga imenujemo životarjenje in hiranje; to je tista društvena bolezen, kateri sledi društvena smrt — razpad društva, ako se bolezen ne zdravi o pravem času.

Nočemo posegati v minolost in dokazovati, da je potreba obstanka našemu društvu. Povemo le toliko, da so l. 1894. peklicali v življenje to društvo taki moške, katerim je bil na srcu v prvi vrsti blagor bližnjega in poleg tega pa tudi čast in ponos Sežane. — Kakor je splošna navada, tako je bilo tudi v tem slučaju pri nas. V začetku je bilo zanimanje za društvo živo, navdušenje veliko, a potem je jel ta plamen polagoma pojemati in danes smo tam, kjer lahko rečemo: „tako ni mogoče več dalje!“

Če pa povprašamo po pravih vzrokih nastale krize, trdimo smelo, da ni sedanjí odbor nič na tem kriv. Saj ta si je avest, da je vršil vedno z vso vnemo in poštvenostjo vse posle, ki jih je prevzel s tem, da se je dal izvoliti. A žalostno pa je, da se ne brigajo za društvo prav nič taki faktorji, ki so v prvi vrsti poklicani v to, in se jih celo venča s pokroviteljstvom nad društvom. Poleg teh je tudi nekaj privatnih oseb takega značaja, da kadar jim v gostilni poleg dobrega terana nedostaje važnejšega gradiva, za začnejo zabavljati in hujskati proti gasilnemu društvu in njega vodstvu. To se razume, da zabavljanje je mnogo prijetnejše nego delo! K sreči in celo na jezo nekaterih Sežančanov živa gasilno društvo v širši javnosti še vedno tak ugled, kakor ga zasluži po svoji vestnosti in po plemenitem svojem cilju. Najbolje pa peče nasprotnike to, da dobiva društvo zopet gnutno podporo od deželne odbora v Gorici.

Predlanijskem se je bil namreč obrnil društveni odbor po navadni poti, t. j. po svojih pokroviteljih do deželne odbora v Gorico za podporo, pa ni dobil ničesar. Kedo je vrgel to poleno pod noga odboru društva, vemo dobro, pa za sedaj še nočemo spravljati na dan tega perila, ker bi prišle tu v poštev osebe, s katerimi se nočemo baviti v javnosti.

No lanko leto je pa ubral odbor gasilnega društva krajšo pot za dosego podpore. Odbor je preselil podporo direktno pri dežel. odboru in jo tudi dobil, dasi se je izrazil neki širokoustni sežanski funkcionar, da ona deputacija, ki gre v Gorico k deželnemu odboru po podporo, ne bo znala niti vrat najti v deželno hišo. No deputacija je pa dosegla še precej lepo podporo znotraj vrat deželne hiše.

Dragi Sežanci! Dne 14. februarja t. l. ob treh popoldne se bo vršil izvanredni občni zbor sežanskega „prostovoljnega gasilnega društva“ v dvorani gostilne Poley. Na vas, dragi Sežanci, je ležeče, kakšna bo bodoča usoda tega društva. Komur je mar prospeh društva in čast Sežane, ta naj se oglesi tega dne in naj pomore po svoji moči dobri stvari. Če pa pride do katastrofe, odklanja sedanjí odbor že naprej vsako odgovornost od sebe in znal bo jasno gveržiti o usodnih vzrokih. Izvolite društvo nov odbor, ki bo imel morda več sreče in boljše vpehe v svojem delovanju kakor dosedanji. Sedanjí odbor se je le boril z vsakovrstnimi težavami in nasprotstvi in poleg tega plačeval društvene dolgove, tako da je društvo sedaj večinoma rešeno večih denarnih stisk.

Vabimo pa na zbor tudi poštene nasprotnike društva. Tu naj pridejo in naj povedo vsem v brk, kaj jim v društvu ne vgaia in kaj naj se izboljša. — Poštena in stvarna kritika nam zamore koristiti, zakotno zabavljanje pa je nečastno za zabavljača in škodljivo za društvo. Toraj na svidenje na običnem zboru! Za „Prostovoljno gasilno društvo“.

Na adresu goriškega dež. odbora. — Iz Sežane: Nočem opisovati, v kaki bedi se nahaja naš kmet, prizadet po dveletni suši. V par besedah povedano: razum malo krompirja, mu primanjkuje vsega. Ali za ljudi se že preskrbi, dokler more štacunar rabiti kredo in svinčnik. Kaj pa potem? Kaj pa z živino, ker sena se ni pridelo skoraj nič. Nad polovico so je prodali že pred zimo po sramotno nizkih cenah, za ostalo bilo je treba preskrbeti seno.

V tem kritičnem času nam je priskočil naš slavni deželni odbor na pomoč ter nam po znižanih cenah nabavljal seno.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je Tekočina GODINA

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea“ Farneto 4

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K trasko pošt, in zav.

V DOBROZNANI PRODAJALNICE MOŠKIH OBLEK

ALLA CITTÁ DI TRIESTE

TRST — ulica Giosuè Carducci št. 40 (prej Torrente) — TRST

novi dohodi za zimsko sezono. Moške obleke kamgarn barvane in črne. Obleke za otroke in dečke od 3 do 10 let. Velika izbira paletot za moške in dečke. — Površniki in jope z ovratnikom astraham ali zajevo kožo. Specijaliteta tu in inozemskega blaga ter lastna krojačnica za izdelovanje oblek po meri. — Fuštanjaste, srjace, hlače iz bombaževine, spodnje hlače, pletenine in druge potrebščine za delavce po cenah brez konkurence. — GOVORI SE SLOVENSKO.

PEKARNA in SLADČIČARNA

VINKO SKERK, Trst, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinije moke iz najboljših mlinov, biškote in posebno pa specijaliteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero butelj k ruma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni. Spoštovanjem V. SKERK.

Patentiran divan-postelja MACHNICH

Okrasi radi svoje krasne elegance vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljanjem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.

Prospekti zastoj. — Eventuelno na mesečne obroke. Lastna delavnica za vsakovrstno tapetirarsko in elepševalno delo.

G. MACHNICH, Trst, ul. S. Giovanni 10.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR
JOSIP OPPENHEIM

urar in izdelovatelj časomerjev

Trst, Corso štev. 5 (blizu knjigarne Vram)

BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur.

Stenske ure s modernim zvonilom.

PRSTANI, UHANI, VERIGICE itd. po zmernih cenah.

Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu v ulici San Nicolò štev. 9

(nad Jadransko banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popol.

Nova prodajalica

G. Kehiayan

TRST — Corso štev. 23

Ni potrebno naročati na Dunaju

URE

nikelnate od K 4 naprej

srebrne " " 9 "

zlate " " 26 "

PRSTANI

14 karatni od K 5 1/2 naprej

14 " 1 dijam. " 10 "

BUDILKE

garantirane od K 3.50 naprej

Vrhu tega bogata izbira zlatih in srebrnih veržic, uhanov, Broches itd.

V prodajalnici jestvin

Domenico Moretti

Trst, ul. Giuseppe Gatteri št. 20

vogal ulice Farneto

prodaja se po najzmernejših cenah sladkor, kava, riž, smet, moka, naravno maslo surove in kuhane, vino, pivo in likerji v buteljkah itd. Specijaliteta praških in S. Danjelskih gajati. Poštne pošiljave po zmernih cenah.

Restavracija Milano

Trst, ulica Stadion štev. 10

Danes zvečer koncert dunajskih dam

Prične ob 7 uri. — Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča udani C. Lilloh

ALBERT BROSCHE

Trst, ul. Sv. Antona 9.

Kožuhovalnik in izdelovalec kap

odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovalni in kap za vojake in civiliste. Izvršuje popravila hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimске kožuhovalne ter jamči za škodo, provzročeno po moljih in po požaru.

ANTON REPENŠEK

knjigovez v Trstu, via Cœlia 9

priporoča slavnemu občinstvu

svojo moderno urejeno delavnico,

v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

SVOJI K SVOJIM!

Samogovori

se imenuje najnovejša pravna izšla knjiga

Otona Župan

Dobi se v vseh boljših knjigarnah broš. za 3 K, vezana za 4 K

Pohišstvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcoanton 7

Ali kakšno je to seno? Pred dvema meseci so poslali k nam po železnični en voz seno ter je razdelili najpotrebnejši. Prvi dan je živina se jedla, potem pa niti poročala ni; tako so prizadeti pri senu morali iskati druge; naj pa imajo denar ali ne. Kakšno škodo imajo pri tem posebno radi tega, ker poslana jim seno ne smejo prodati!!!

Pričakovalo se je drugega sena v nadi, da bo to kaj boljše. In res dne 3. t. m. je došel še en železnični voz seno; bil je tudi skrajni čas, ker po večini so brez njega. Istega dne so prišli z vozovi na postajo željno pričakujoči, kedar se prične deliti.

Ko pa so odgnili voz ter si ogledali seno, so se prišli za glavo. Nobeden strokovnjak, bi ne mogel konstatirati, kaj da je: ali seno ali slama. Neka zmes iz prahu, smeti ter vsakovrstne šare, vmes (za silo) nekaj konjskega sena, to je bilo vse. Kaj so hoteli ubogi kmetje? Obrnili so vozove in hajd domov s praznimi vozovi.

Bil sem priča temu prizoru in moram reči, da je pala marsikatera trpka na adresu našega slavnega deželne odbora. Ker niso vedeli, kam s tisto šaro, so jo kasneje porabili nekateri za konje. Le par izjem je bilo, da so jo vzeli za govedo, kar je bilo videti nekaj boljega. Ali tudi ti so se britko varali, kajti, ko so doma odvezali, dobili so po večini v sredi vse gnjilo, tako, da je bilo morali, ako je bilo hoteli rabiti za steljo prej posušiti.

Ako bi pa kedo mislil, da pretiravam, se lahko prepriča na lica mesta. Z mirno vestjo lahko rečem, da so Sežani letos plačali steljo čez šest kren za kvintal.

Sedaj pa še eno vprašanje. Kje dobiti sedaj drugo po tako visokih cenah, ker ako bi se ne zanašali na dotično steljo, bi si bil vsak pravočasno preakrbel ceneje seno?

Kedo povrne tako obšutno škodo, ker marsikateri si je denar izposodil, da je to steljo kupil? In kje dobiti drugega denarja? Ubogi Kraševci! Še sena ti ne privoščijo!

Velik požar v Pevni. — Človek zgorel. Iz Gorice poročajo, da je v nedeljo po noči nastal v Pevni v gospodarskem poslopiju nekoga Lenardiča velik požar. Na senjaku je spal neki človek, ki se ni mogel rešiti. Na pol pooglenelega so ga ob 3. uri po noči prenesli v bolnišnico, kjer je po groznih bolečinah umrl. Doselej niso zamogli še konstatirati njegove identitete.

Vesti iz Istre.

Koncertna veselica, ki jo je predmnožilo nedeljo priredilo godbeno-pevsko društvo „Lira“ v Dekanib, je izpadla prav dobro v vsakem oziru. Občinstva bilo je še preveč, kajti vladala je grozna gušča. K tej v resnici obilni udeležbi so največ pripomogli bratska sosedna društva: „Zvezda“ iz Kopra, „Samo“ iz Brtokov, „Istrski Grmič“ iz Spodnje Skele in „Volarič“ iz Čarjarjev. „Zvezda“ je udarjala na tambure in pevala izborni; „Samo“ in „Grmič“, burno in prišerno pozdravljena, pa sta izvajala svoje pevske točke tako lepo in precizno, da sta morala ponavljati in dodati novih zborov.

Tudi deklamovalka, učenka Marica Gregorič, je nastopila in govorila tako ljubko, da je marsikomu zarosilo oko. Društvo „Ilija“ iz Pobege pa je poslalo deputacijo. Srčna hvala Vam bratje, na veselo svidenje pri enaki Vaši prireditvi! Živeli! — (Ta nočica je slučajno zakasnila.)

Vesti iz Štajerske.

Novo sokolsko društvo nameravajo ustanoviti v Trbovljah in se v ta namen že pobirajo podpore in darovi. Želeli je, da bi novo društvo skoro začelo svoje delovanje in da postane močan jez proti pritisku germanizmu.

Sin zabodel svojega očeta. — Pred 14 dnevi je sin posestnika Andreja Borštnerja v Trbovljah zabodel z nožem v hrbet ter ga težko ranil. Malo nade je, da bi ranjenec okrevl.

Ta ne-rečni sin je bil še le pred 6 tedni na prošnjo očetovo izpuščen iz norišnice. — Sedaj pa se mu je bolezen ponovila, da je v blaznosti izvršil krvavi čin.

Razne vesti.

Grozen samomor poročnika. Iz Premla poročajo: Dne 1. februvarja je poročnik Stankevič polit. opravo v svoji sobi z nafto, razstrelil okrog nabitih pušk in samokresne patrone in nato vse skupaj zažgal. Med eksplozijo je skočil v plamen in se sežgal.

Spovednik cesarja Maksimilijana — umrl. Iz Budimpešte poročajo, da je v Fakahazi pri Temešvaru umrl 76. letu svoje dobe bivši spovednik meksikanskega cesarja Maksimilijana, Avgustin Weber. Pokojnik je bil doslej župnik v Fakahazi. V šestdesetih letih je bil vojaški kspelan v Zadru in Padovi, leta 1864 je prišel k cesarju Maksimilijanu, šel je z njim v Meksiko in je ostal tamkaj do njegove smrti.

Dvoboj. V Frankobrodu ob Meni sta se zadnji dan januarja v mestnem logu dvobojevala stotnik Oertzen in poročnik Stuckrat in sicer s pištolami. — Takoj po prvem strelu se je poročnik zgrudil mrtev na tla.

Smrt svetopisemskega Faraona. Nedavno temu našli so v grobnici kralja Amenhotepa M. mumijo egiptovskega kralja Meneptitaba, onega Faraona, ki igra v drugi Mojzesovi

knjigi znamenito ulogo. Generalni ravnatelj starin Maspero je izročil to mumijo v proučavanje angleškemu učenjaku Smithu.

Gimnazijski suplent ustrelil dva podčastnika. V Oroggonu je gimnazijski suplent Aleksij Bakony minolega četnika ustrelil z Browningovim revolverjem dva podčastnika, ki sta ga napadla. Eden njiju je bil takoj mrtev, drugi pa se bori s smrtjo. Bakonyja, ki je rezervni častnik, so zaprli.

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Odda se čevljarsko trgovino
zdravilo z delavnic in zalogo čevljev v GORICI v najlepši prometni ulici. — Naslov pove Upravništvo „Edinosti“.

Posestvo v Rojanu za vrtnarja, mehanika, vinorejca: hiša, okoli 2100 sednjev zemlje, studenec, kamnolom: skupno ali tudi na kose (za stavbišča, ker je kamen na mestu) prodaja Josip Ahtik, vodja posojilniškega urada v Kopru.

Zakupnika kmetovalec proti zakupnini ali naspol za posestvo v Rojanu, sprejme takoj Josip Ahtik, vodja posojilniškega urada v Kopru.

Opremo trgovine za mirodilnico, lekarnu, zalogo jestvin, drobnarij: 54 velikih, 11 malih predalov, police s steklenimi vraticami, debele mize (banke), prodaja Josip Ahtik, vodja posojilniškega urada v Kopru.

Iščem vajenca za fotografsko stroko proti takojšnjemu plačilu, nad 14 let starega in večšega deželnih jezikov. Elektrofotograf A. Jerkič, Poste 10.

Službo išče v kaki pisarni kakor korespondentinja, knjigovodkinja ali kaj sličnega, gospodična, večša popolnoma hrvaškega in laškega jezika. Naslov pove Ins. odd. Edin.

V Dolini se prodaja 1200 klastrov zemljišča s hišo za K 5.000. — Pojavila daje Emilio Vedova, Calle Stella Polare, Piazza Nuova od 1. do 3.

Išče se takoj oseba praktična v trgovini za opravljanje lažjih trgovskih poslov in sicer za nekoliko dni. Zahteva se točna, čista in hitra pisava. Ponudbe pisмено pod „Takoj“ na Inzeratni oddelk Edinosti. Najbolje predati osebno ponudbe.

Gospico večšo nemške korespondence in knjigovodstva (strojepisja po možnosti) iščem za delo na lastnem domu. Ponudbe na Inzer. odd. Edinosti pod „Knjigovodstvo“.

Odda se mala meblirana sobica, poštenemu mladeniču, Boccaccio 2, vrata 12.

Lepa meblirana soba odda se s i. marcem pri hrvatski družini. Via Boccaccio 14, IV. n.

Zapomnite si dobro. Od 1. januarja 1909 naprej bo slikar elektrofotograf JERKIČ, via delle Poste 10 I. nad., do 9. ure zvečer, ako se mu prej javi. Telefon 21-43.

Kdor želi kupiti prav dober glasovir in po nizki ceni, dobi ga na Repentabru št. 18.

Gospod inteligenten, bivši c. kr. orožniški postajevodja, 27 let star, hi ima 3000 K denarja, pozna se kot dedič še par tisoč, se želi seznaniti z gospodično z nekaj premoženja ali s kako udovo do 36 let (Ako otroci ni izključeno) — ki ima gostilno, ali prodajalno. — Ponudbe, če je mogoče s sliko, na Inzeratni oddelk Edinosti pod „27-letni“ št. 122.

Agenti proti mesečni plači se sprejmejo pri Glavnem zastopu Vzajemne zavarovalnice na Proseku.

Domači zavarovalni zavod išče sposobne potovalce in posredovalce za zavarovanja. Po sposobnosti dobijo stalno mesečno plačo ter se stalno nsmestijo. Ponudbe na Inzeratni oddelk Edinosti pod št. 167.

Zaloga vipavskega in istrskega vina od 24 do 28 kron od 56 lit. naprej. Anton Kette, Opčine št. 169.

VELIKA ZALOGA PRAZNIH BUTELJK
Trst, via delle Ombrelle 5
TELEFON št. 18-49
GUIDO e UGO COEN
100.000 buteljk od šampanjca za refošk.
Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanjce, bordeaux, rensko vino, konjak itd. Velika zaloga buteljk od pol litra in 1½ litra. Damjane iz stekla opletene.
Prevzamejo se dopušljatve na deželo.
Kupuje razbite stekla vsake vrste.

Arturo Petruzzi pok. Ant.
kovač-mehanik za stroje in motorje
Tovarna štedilnih peči (SPARHERD)
TRST, ulica Pondares 10. Telefon 971.

V novi prodajalnici
F. COSTANTINI
TRST, ulica S. Lazzaro 15
ob strani cerkve sv. Antona novega
— se prodaja —
izvrstno olje po 88 stotink.

Pekarna Josip Stritof
Trst, ulica S. Giusto 3
Zaloga na debelo ulica S. Giusto št. 1
Filijalka Piazza Venezia št. 6 (Rosario)
svež kruh trikrat na dan
Angleški in narodni prepečenec (biskotini)
(Postrežba na dom). — Jestvine in kolonialno blago. — Izbera napoljske in bolonjske zmesi ter moka iz prihi ogrskih mlinov. — Olje, jesh, mli itd.
Pošljejo se pošto pošiljate od 5 kg naprej.

Odpri se je
novo veliko skladišče
POHIŠTVA
in tapetarij
PAOLO GASTWIRTH
v ulici Stadion št. 6
z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. — Zadnje novosti te stroke.
Zamore si vsakdo ogledati, ne da bi bil primoran kupiti.

Odpri se je
v ulici Belvedere št. 34
Velika in dobro preskrbijena zaloga
Napolske in bolonjske zmesi
s pridejano tvornico domače zmesi
vsak dan sveže.
Podpisana se priporoča slav. občinstvu, gotova da zadovolji vsaki potrebi, udana
MELANY MINZI.

Zaloga ovsa in klaje
Prodaja tudi koruzno perle za postelje
M. ud. ZERQUENIK
ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo).

F. Millovatz
mehanična delavnica
Trst — ulica del Trionfo 1
izvršuje vsakovrstna
kovaška in mehaniška dela
kakor tudi niklovanja.

Nova izdelovalnica glasovirjev
C. Olivo, Trst
ul. Felice Venezian 13, in ul. Madonna del Mare 4 (prilije)
Glasovirji in Pianini — Orkestrni zadržni novosti
Prodaja — Menjava — Posojuje
Uglašanja in popravljanja. — CENE ZMERNE.

F. Pertot
urar I. vrste
Trst, ul. delle Poste 9

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča
Marije ud. Salarini
Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove
(vokal Torrente)
Alla città di Londra
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Umetni zobje
Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez
vsake bolečine
v zobozdravniškem kabinetu
Dr. J. Čermák in G. Zuscher
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Mirodilnica:
Arturo Castelreggio
naslednik G. MIZZAN
Trst, Campo S. Giacomo 2. - Tel. 12-23
Zaloga drog - barv in šip.
Petrolej in spirit. Mrežice za Auerjevo luč.
(znamka zvezda) po 30 stotink.

Bogomil Pino
bivši urar v Sežani
ima svojo
novo prodajalnico : ur
v TESTU
ul. Vinc. Bellini 13
nasproti cerkve svet. Antona novega
Vsakovrstne verižice po pravih tov. cena

Novo pogrebno podjetje
Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Massimo D' Azeglio št. 18
Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrljice, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvecllic, kovine, porcelana in perl.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo **HENRIK STIBELJ** in drugi.

Perje dvakrat čiščeno na kilogram
velika zaloga volnenih pogrinjal
rešitih pogrinjal lastnega izdelka
pokrival, perila, trliža, flanelastih robcev in bombaževine.
Specijaliteta
volne in žime za žimnice.
Vse to se dobi pri
Josipu Wollenigh,
TRST, ulica Malcanton št. 12. 00000

Trgovina z manifakturnim blagom
Ant. Sanzin pok. Frana
TRST — ulica Barriera vecchia št. 11
Velika izhera: Srajc za moške belih, barvanih in fuštanjastih. Zimske majo, spodnje hlače, konficionirano blago za delavce; ovratnice in ovratniki. **NAJNIZJE CENE.**